

Sygn. akt III KS 31/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca)

w sprawie **R. K.**,

oskarżonego z art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 stycznia 2018 r.,

skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego w trybie art. 539a k.p.k. od wyroku Sądu Okręgowego w E. z dnia 13 lipca 2018 r., sygn. akt VI Ka [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w E. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 21 lutego 2018 r. (sygn. akt II K [...]) uniewinniono R. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. o to, że: w dniach od 22 lutego do 01 marca 2017r. w E., wielokrotnie pomawiał J. W. G., jako organizatora II [...] Marszu Pamięci [...] oraz pozostałych organizatorów i uczestników marszu, w celu poniżenia oskarżyciela oraz wyżej wymienionych w opinii publicznej i narażenia na utratę zaufania potrzebnego do prowadzenia działalności społecznej, patriotycznej i charytatywnej w ten sposób, że nazywał

oskarżyciela oraz pozostałe osoby będące organizatorami i uczestnikami marszu: faszystami, piewcami morderców Polaków, nacjonal-Faszystowskim bojówkami, neofaszystami, naziolami, rasistami, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Na skutek rozpoznania apelacji oskarżyciela prywatnego na niekorzyść Sąd Okręgowy w E. wyrokiem z dnia 13 lipca 2018 r. (sygn. akt VI Ka [...]) uchylił wyrok Sądu I instancji i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Od powyższego orzeczenia skargę w trybie art. 539a k.p.k. wniósł obrońca J. G., zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 437 k.p.k., tj. uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy nie zachodzi konieczność ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w E. i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy J. G. okazała się zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k.

W uchwale 7 sędziów z dnia z dnia 20 września 2018 r. (I KZP 10/18) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż *„możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą ne peius określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1 - 3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły ne peius określonej w art. 454 § 1 k.p.k.”*

W realiach przedmiotowej sprawy Sąd Okręgowy w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku wprawdzie wskazał na konieczność uzupełnienia materiału dowodowego wskazując, że „Wyprowadzony przez sąd orzekający wniosek, co do braku podstaw do pociągnięcia do odpowiedzialności karnej R. K. należy uznać za przedwczesny albowiem poczynione przez sąd ustalenia stanu faktycznego obarczone są istotnymi wadami, a tym samym nie sposób jednoznacznie wykluczyć alternatywy, że gdyby nie doszło do wystąpienia stwierdzonych uchybień, to ocena wszystkich dostępnych dowodów, dokonana w sposób prawidłowy, kompleksowy i we wzajemnym powiązaniu, byłaby zgoła odmienna”. W końcowych wywodach uzasadnienia Sąd odwoławczy argumentuje, że ” dokonana przez Sąd orzekający ocena jest jednostronna i nie uwzględnia całości materiału dowodowego, a tym samym uprawnione jest stwierdzenie, że wyrok Sądu Rejonowego zapadł z obrazą przepisów postępowania, ponieważ Sąd dokonując oceny zgromadzonych dowodów i czyniąc na ich podstawie ustalenia faktyczne, uczynił to także z naruszeniem zasady określonej w art.7 k.p.k.”. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy wprawdzie wskazał na konieczność: odniesienia się chociażby do [...] Marszu Pamięci [...], jaki przeszedł ulicami E. w lutym 2016r.; poczynienia ustaleń, na jakiej podstawie R. K. dokonał wpisu, że ulicami E. przejdzie „marsz, który będzie fetował bandytów, zbrodniarzy, morderców i gwałcicieli Polek i Polaków”; dołączenie fotorelacji z przebiegu dotychczasowych marszów zamieszczonych na F. bądź e. stronach internetowych, czy też potrzebę oceny – na podstawie zgromadzonych już dowodów – czy rzeczywiście oskarżony odniósł się wyłącznie do O., nie zaś do wszystkich organizatorów e. marszu.

Powyższe stwierdzenia przeczą jednak stanowisku Sądu odwoławczego, co do tego, że w sprawie zaistniały okoliczności z art. 437 § 2 k.p.k., uzasadniające uchylenie orzeczenia pierwszoinstancyjnego. Nie wynika z nich bynajmniej, aby Sąd *ad quem* skutecznie wykazał konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Jeżeli Sąd Okręgowy dostrzegał potrzebę poszerzenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego tylko w pewnym zakresie, to samodzielnie powinien ten materiał uzupełnić, a następnie dokonać

jego stosownej oceny przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacji, czego jednak Sąd Okręgowy nie uczynił.

To z kolei prowadzi do wniosku, że w zakresie zarzucanego oskarżonemu czynu nie wchodzi w rachubę wymieniona w art. 539a § 3 k.p.k. konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości. W sprawie nie zachodzi także żadna z wymienionych w art. 454 k.p.k. sytuacji ograniczających możliwość wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia reformatoryjnego.

Z tego względu zarzut naruszenia przez Sąd *ad quem* dyspozycji art. 437 § 2 k.p.k. należało uznać za trafny.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.